

На мою думку, сучасні методи забезпечення державної безпеки мають базуватися на гармонійному поєднанні традиційних інструментів з інноваційними технологіями, акцентуючи увагу на активному розвитку системи кібербезпеки, посиленні стратегічних комунікацій та впровадженні ефективної міжсекторальної співпраці. Такий підхід сприятиме зміцненню загальної стійкості держави перед викликами сучасності, а також створить передумови для її стабільного та гармонійного розвитку в довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горбулін В. П. Світова гібридна війна: український фронт : монографія. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
2. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : монографія. Київ : НІСД, 2016. 528 с.
3. Богуш В. М., Юдін О. К. Інформаційна безпека держави : підручник. Київ : МК-Прес, 2005. 432 с.

ЛЮЛЬКА АНТОН СЕРГІЙОВИЧ

курсант факультету ЗДБ, 214 навчальної групи,
Київського інституту Національної гвардії України

ГЕНЕРАТИВНИЙ ШІ У ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ ДО STANAG 6001

Система іншомовної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) дедалі більше орієнтується на забезпечення мовної сумісності з арміями держав-членів НАТО, а отже і на досягнення стандартизованого мовного профілю за STANAG 6001. У документі ATrainP-5 мовну компетентність визначено як загальну здатність до мовної комунікації, а рівні володіння мовою поділено на шість рівнів – від 0 до 5 [5, р. 1–1]. Це робить стандарт не лише інструментом оцінювання, а й методичним орієнтиром для проектування змісту навчання.

Актуальність проблеми посилюється тим, що підготовка до STANAG 6001 у військовому середовищі відбувається в умовах обмеженого часу, службового навантаження, ротацій і потреби швидко підтримувати набутий рівень. М. І. Левко та М. О. Торська слушно зауважують, що тест STANAG 6001 «виконує не лише функцію контролю рівня володіння мовою, а й чинить регулятивний вплив» на зміст, структуру та методи навчання [1, с. 151].

У сучасній науковій літературі генеративний штучний інтелект розглядають як важливий ресурс мовної освіти, але не як повну заміну викладача. За висновком З. Венга та Ю. Фу, GenAI (генеративний ШІ) може «підвищити мотивацію та впевненість студентів» завдяки оперативному зворотному зв'язку та створенню залучальних навчальних матеріалів [6, с. 395]. Водночас автори наголошують на потребі враховувати ризики, пов'язані з приватністю даних, алгоритмічними упередженнями та нерівним доступом до технологій [6, с. 396, 414–415].

С. А. Чапель визначає чотири ключові напрями, на які вже впливає генеративний ШІ: мовна педагогіка, мовне оцінювання, засвоєння другої мови та підготовка викладача [2]. У цьому контексті йдеться не лише про автоматичну генерацію вправ, а й про переосмислення фідбеку, взаємодії, оцінювання та технологічно-педагогічної компетентності викладача. Огляд Л. Лова також показує, що попри швидке поширення GenAI у мовному навчанні, галузь і далі потребує більшої кількості емпіричних досліджень, чітких етичних рамок і виваженої інтеграції інструментів у навчальну практику [3].

Результати інших оглядових праць підтверджують цю тенденцію. Наприклад, Б. Лі та ін. узагальнюють, що ChatGPT уже використовується для підтримки самостійного навчання, генерації контенту та оптимізації окремих викладацьких процедур, однак дослідницьке поле досі характеризується перевагою короткотермінових і переважно вищоосвітніх кейсів [4].

Метою цього дослідження є уточнення потенціалу генеративного ШІ в підготовці військовослужбовців НГУ до тестування за стандартом STANAG 6001 та визначення

практичних сценаріїв, у межах яких застосування таких інструментів є найбільш доцільним. Практичні можливості його застосування систематизовано за чотирма основними мовними компетентностями (читання, аудіювання, письмо та говоріння) та подано нижче.

Читання. Генеративні моделі дають змогу швидко створювати тексти військово-професійної тематики – накази, короткі звіти, брифінги, інструкції, інформаційні довідки, з урахуванням потрібного рівня складності. Для підготовки до STANAG 6001 це цінно тим, що викладач або сам слухач може оперативним отримати текст, словник ключових термінів і блок завдань на загальне та вибіркоче розуміння. Наприклад, Gemini упродовж кількох секунд генерує автентичні тексти військового спрямування з тестовими питаннями, наближеними до формату STANAG рівнів 2–3. Зокрема, на запит «Створи текст рівня 2+ на тему «Підготовка до польового виходу» з питаннями на розуміння та лексику» інструмент формує матеріал обсягом близько 450 слів із використанням ключової військової термінології, зокрема ROE, OPORD, logistics. Обсяг тексту та характер завдань можна швидко змінювати залежно від навчальних потреб, що дає змогу добирати матеріал, максимально наближений до цільового рівня підготовки.

Аудіювання. Інструменти на основі ШІ можна застосовувати для перетворення тексту на аудіо, створення коротких діалогів, подкастів, інтерв'ю або брифінгів із різними темпами мовлення й варіантами вимови. Це розширює можливості індивідуальної підготовки поза аудиторією та дає змогу частіше відпрацьовувати сприймання професійно релевантних матеріалів. Наприклад: NotebookLM перетворює текст на професійні аудіоподкасти (з різними акцентами: британським, американським, канадським). Для військовослужбовців, які мають обмежений навчальний час, така гнучкість є суттєвою перевагою змішаного формату [6, с. 415].

Письмо. У підготовці до письма сервіси на кшталт ChatGPT або Copilot можуть виконувати функцію попереднього рецензента: виявляти граматичні та лексичні помилки, звертати увагу на логіку викладу, цілісність тексту, жанрову відповідність і точність термінології. Це особливо корисно під час відпрацювання службових електронних листів, звітів, інформаційних повідомлень і коротких аналітичних викладів. Водночас автоматичний фідбек не слід ототожнювати з остаточним оцінюванням, оскільки моделі можуть пропонувати стилістично прийнятні, але змістово або термінологічно неточні формулювання [2; 3; 4].

Говоріння. Для розвитку навичок говоріння генеративний штучний інтелект доцільно використовувати як інструмент керованої симуляції, оскільки він може виконувати роль співрозмовника, інтерв'юера, члена багатонаціонального штабу або екзаменатора, ставити уточнювальні запитання та моделювати ситуації брифінгу чи службового обговорення. Зокрема, ChatGPT у голосовому режимі може виконувати функції умовного «викладача-носія»: ставити запитання відповідно до рівня, визначеного користувачем, виправляти помилки в реальному часі або надавати письмовий звіт за результатами взаємодії. Наприклад, на запит «Ти інструктор НАТО рівня 2. Проведи 10-хвилинну симуляцію брифінгу на тему «Joint operation planning» та виправляй помилки» інструмент здатний організувати мовленнєву практику, наближену до умов усного тестування або професійної комунікації. Такий формат сприяє підвищенню інтенсивності мовленнєвої практики, зменшенню психологічного бар'єра перед усним висловленням і дає змогу відпрацьовувати відповіді у відносно безпечному навчальному середовищі [2; 6].

Отже, генеративний штучний інтелект має виразний прикладний потенціал у підготовці військовослужбовців НГУ до STANAG 6001, насамперед у тих компонентах, де потрібні швидка адаптація матеріалу, індивідуалізація, багаторазове тренування та оперативний фідбек. Найбільш продуктивним є його використання в моделі «викладач – слухач – ШІ-інструмент», у якій викладач визначає цілі, відбирає релевантний зміст, контролює якість матеріалів і коригує помилки, а ШІ підсилює інтенсивність практики та доступність навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левко М. І., Торська М. О. Зворотний вплив тестування відповідно до вимог STANAG 6001 на освітній процес курсів іноземних мов у Збройних Силах України. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 85, т. 1. С. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.32782/ip/85.1.30>.

2. Chapelle C. A. Generative AI as Game Changer: Implications for Language Education. *System*. 2025. Vol. 132. Art. 103672. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.system.2025.103672>.
3. Law L. Application of Generative Artificial Intelligence (GenAI) in Language Teaching and Learning: A Scoping Literature Review. *Computers and Education Open*. 2024. Vol. 6. Art. 100174. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2024.100174>.
4. Li B., Lowell V. L., Wang C., Li X. A Systematic Review of the First Year of Publications on ChatGPT and Language Education: Examining Research on ChatGPT's Use in Language Learning and Teaching. *Computers and Education: Artificial Intelligence*. 2024. Vol. 7. Art. 100266. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100266>.
5. NATO Standard ATrainP-5, Edition A, Version 2, Language Proficiency Levels. Brussels : NATO Standardization Office, 2016. 32 p.
6. Weng Z., Fu Y. Generative AI in Language Education: Bridging Divide and Fostering Inclusivity. *International Journal of Technology in Education*. 2025. Vol. 8, no. 2. P. 395–420. DOI: <https://doi.org/10.46328/ijte.1056>.

МАЦЮК МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

курсант 214 н. гр. факультету забезпечення державної безпеки Київський інститут Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Останніми роками впровадження інформаційних технологій у діяльність правоохоронних органів стало одним із найбільш актуальних напрямів наукового та практичного осмислення. Це зумовлено тим, що сучасна система забезпечення правопорядку вже не може ефективно функціонувати без швидкого доступу до інформації, її обробки, аналізу, захисту та оперативного обміну між підрозділами. В умовах зростання кількості безпекових викликів, кіберризиків і загального навантаження на сектор безпеки цифрові рішення фактично стали важливим інструментом підтримання правопорядку та захисту громадян.

Разом із тим цифровізація правоохоронної сфери не обмежується лише технічним оновленням або впровадженням нових програмних продуктів.

Рівень цифровізації правоохоронних органів безпосередньо впливає на їхню здатність реагувати на сучасні виклики – від традиційної злочинності до кіберзагроз, інформаційних атак і проявів гібридної агресії [1; 2]. У цьому сенсі інформаційні технології вже давно перестали бути другорядним елементом службової діяльності й поступово перетворилися на один із системоутворюючих компонентів функціонування правоохоронної системи. Йдеться про значно ширший процес, який пов'язаний зі зміною підходів до збору, зберігання, передачі та використання інформації, а також ставить питання про дотримання прав людини, захист персональних даних і правові межі використання цифрових механізмів державного контролю.

У мирний час застосування інформаційних технологій охоплює практично всі основні напрями роботи правоохоронних органів: криміналістичний аналіз, оперативно-розшукову діяльність, профілактику правопорушень, забезпечення громадського порядку, контроль за безпекою дорожнього руху, документування подій та міжвідомчу взаємодію [1]. Важливе місце в цьому процесі займає створення інтегрованих інформаційних систем, які дозволяють об'єднувати різні бази даних і забезпечувати швидкий обмін відомостями між підрозділами та іншими уповноваженими структурами.

Одним із найбільш помітних напрямів використання сучасних цифрових рішень є системи відеоспостереження з функцією автоматизованого розпізнавання облич. Такі технології поєднують технічні засоби відеофіксації з алгоритмами штучного інтелекту, що дозволяє